

Fredericia, den 14. november 2019

Vedr. høring om vurdering af boringsnære beskyttelsesområder og indberetning

Tak for muligheden for at komme med bemærkninger til bekendtgørelse om vurdering af boringsnære beskyttelsesområder og indberetning, jeres j.nr. 2019-14826.

Indledning

Helt overordnet set, udgør lovlig anvendelse af godkendte pesticider i landbruget ikke et problem i grundvandet. Grundvandet har det godt, det viser målingerne. Hvis der endelig er et problem, er det fortidens synder, hvor en af de væsentligste kilder er, at vandselskaber selv brugte Prefix (der giver nedbrydningsproduktet BAM) til at friholde arealerne lige omkring boringerne for ukrudt. Miljøstyrelsen påviste desuden selv i 2002, at et utal af boringerne er utætte på grund af fejlkonstruktioner, hvorfor en indsats ved at tætte de utætte boringskonstruktioner ville have en noget mere gavnlige effekt end indsatser på dyrkningsfladen.

Med alle de indgående regler der er på drikkevandsområdet, især i forhold til BNBO, er det efterhånden sådan, at jo dybere man kommer ned i materien, står det klart, at de fund man gør, langt hen ad vejen kan og bør løses med lavpraktiske tiltag. Der skulle være iagttaget helt basale sikkerhedsforanstaltninger f.eks. undersøgelse og udførelse af det nødvendige vedligehold af defekte boringskonstruktioner.

Bæredygtigt Landbrug synes helt overordnet at bekendtgørelsens indhold er noget fagligt og juridisk makværk. Det virker som en skinhøring, når vejledningen har været i høring før de retligt bindende regler. Man får et indtryk af, at uanset indholdet af høringssvarene, så vil der ikke blive foretaget væsentlige ændringer i bekendtgørelsen.

Utætte boringer

Det fremgår bl.a. af høringsbrevet, at:

*"[...]ministeren bemyndiges til at fastsætte regler om at pålægge kommunerne at gennemgå alle boringsnære beskyttelsesområder, hvor der anvendes pesticider til erhvervsmæssige formål med henblik på at **vurdere behovet for yderligere indsatser**. [...]"*

Det fremgår ligeledes af § 2, at:

*"[...]Kommunalbestyrelsen skal gennemgå boringsnære beskyttelsesområder med henblik på at **vurdere behovet for indsatser** til beskyttelse af nuværende og fremtidige drikkevandsinteresser **mod fare fra forurening** fra erhvervsmæssig anvendelse **af pesticider**. [...]"*

Kommunerne er forpligtet til at **vurdere behovet for indsatser mod fare for forurening af pesticider indenfor BNBO**. Der er ikke problemer med nedsivning fra lovlige og godkendte pesticider. Af høringssvaret fra GEUS lyder det eksempelvis: "*Lov om ændring af lov om vandforsyning (obligatorisk kommunal vurdering af boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) og pligt til indberetning)*" (samlede høringssvar side 28)¹, fremgår det, at:

"Der er intet i de seneste fund af pesticider i grundvandet, der kan begrunde, at det særligt er i BNBO områder at stofferne er trængt ned i grundvandet. [...]"

¹ <https://prodstoragehoeringspo.blob.core.windows.net/31f4eba2-7c76-488f-b724-4e9ff2a4dcc4/Samlede%20eksterne%20h%C3%B8ringssvar.pdf> (side 28)

Her anfører GEUS om deres forventninger til fremtiden, at:

*"[...]Tværtimod må **det forventes** at de nyeste fund af pesticider i stort omfang er relateret til anvendelse i hele det grundvandsdannende opland.[...]"*

Der er væsentlig forskel på de to udsagn. Det første udsagn om, at der er intet i de seneste fund af pesticider i grundvandet, der kan begrunde, at det særligt er i BNBO områder at stofferne er trængt ned i grundvandet, er baseret på **målinger**. Det næste udsagn beror derimod på en **forventning**.

Der er himmelvid forskel på **målinger og forventninger**. Dette taler for, at der ikke er noget sagligt grundlag for at gribe ind i BNBO og dette taler tværtimod for, at der som altovervejende udgangspunkt, ikke er behov for andet end generelle godkendelser af pesticider.

Det generelle billede i forhold til risici ved at drikke det danske grundvand er med andre ord er fuldstændig ubetydelig. Hvis der endelig er udfordringer, så er der tale om udfordringer, der særligt går på arsen og nikkel, der er naturligt forekommende stoffer i jorden, og formentlig også lokale udfordringer, fx fra gamle lossepladser.

Et menneskeskabt problem er imidlertid selve borerne. Miljøstyrelsen har i år 2002 udarbejdet en omfattende rapport om: "Forureningstransport via utætte borer"². Det fremgår af rapportens sammenfatning og konklusion bl.a., at:

*"[...]Hovedparten af de undersøgte borer er konstateret med en eller anden form for fejlbehæftning. **Der er således registreret 144 borer eller ca. 84 % med tegn på defekt boringskonstruktion**[...]"³*

Nu må det selvfølgelig forventes, at når nu Miljøstyrelsen har udarbejdet en rapport, der viser, at der i undersøgelsen er 84 %, der har en **defekt boringskonstruktion**, så er der formentlig for lang tid siden pålagt tiltag, der sikrer en grundig gennemgang af borerne.

I det usandsynlige tilfælde, at der ikke er foretaget en gennemgribende undersøgelse og renovering på landsplan af borerne, så må det forventes, at andelen af borerne med defekt boringskonstruktion ikke er blevet mindre.

Det sidste lægges til grund i det følgende, at der ikke er foretaget en systematisk og gennemgribende undersøgelse og renovering på landsplan af boringskonstruktionerne. I det tilfælde, må det antages, at utætte boringskonstruktioner er en meget hurtig genvej for overfladevand og jordvand til grundvandsmagasinerne. Kommunernes undersøgelse bør derfor først og fremmest lægge vægt på at sikre, at der sker en systematisk og gennemgribende undersøgelse og renovering på landsplan af boringskonstruktionerne. Dette bør afspejles i bekendtgørelsen.

I overvejelserne om, hvorvidt defekte boringskonstruktioner kan være et aktuelt problem for nedsivning af uønskede stoffer til grundvandsmagasinerne, skal det påpeges, at Nordfyns Kommune i år 2018 har undersøgt, hvorvidt et vandværk midlertidig kunne få tilladelse til at nedsive oppumpet grundvand fra boring DGU nr. 136.1065, se nærmere herom i fodnoten⁴. Det fremgår bl.a. af kommunens tilladelse, at:

*"[...] Sammen med resultaterne fra den geofysiske borehulslogging, så er der **flere kraftige indikatorer for pesticider fra en utæt forsejling** [...]"*

² <https://www2.mst.dk/Udgiv/publikationer/2002/87-7972-327-6/pdf/87-7972-328-4.pdf>

³ Førnævnte rapport, side 11.

⁴ <https://www.nordfynskommune.dk/~media/Hjemmeside/Toolbar/Offentliggoerelser/2018/Juli/D2018173240-2-Forlaengelse-af-udledningstilladelse-fra-boring-1361065-til-diffus-nedsivning-23000293.pdf?la=da>

Der kan jo gennemføres uendeligt mange begrænsninger for lovlige og godkendte pesticider, hvis det er sådan, at der er utætte konstruktioner, så kommer begrænsninger uanset virkemidler på overfladen **aldrig** til at virke efter hensigten.

Anbefaling:

Når Miljøstyrelsen i sin egen undersøgelse konkluderer, at cirka 84 % af de undersøgte boringer, havde defekt boringskonstruktion, så bør det **først og fremmest**, undersøges om boringerne indenfor BNBO lider af en defekt boringskonstruktion, fordi en defekt boringskonstruktion allerede på forhånd kan gøre alle andre indsatser nyttesløse.

Vi anmoder om, at ministeriet grundigt behandler ovenstående bemærkninger i høringsnotatet.

Bemærkninger til udkastets § 1, stk. 2

Udkastets § 1, stk. 2, har følgende ordlyd:

"Bekendtgørelsen finder anvendelse på boringsnære beskyttelsesområder til boringer, der indvinder vand til almene vandforsyninger, som er udpeget ved regler i medfør af lov om vandforsyning m.v. § 11 a, stk. 1, nr. 6, og som er beliggende på landbrugsjord og på øvrige arealer, hvor der anvendes pesticider til erhvervsmæssige formål."

Bekendtgørelsen angiver altså, at bekendtgørelsen omfatter landbrugsjord og arealer, der bruges erhvervsmæssigt. Af loven, der var i høring, fremgik det, at der alene var tale om erhvervsmæssige arealer.

Det vil med andre ord være i strid med loven, når bekendtgørelsen udvider anvendelsesområdet sammenlignet med lovgrundlaget. En bekendtgørelse må ikke være i strid med loven.

Det er efter vores opfattelse et væsentligt retssikkerhedsmæssigt problem, hvis ministeriet forestiller sig, at en politisk aftale skal have samme retskildeværdi som selve forarbejderne til loven. Årsagen er bl.a. den, at en politisk aftale kan ændres efter politikerne for godt/befindende. En politisk aftale er ikke underlagt et krav om at skulle vedtages i Folketinget, underlægges høring, m.v.

Det er i sig selv mærkværdigt, at privates brug af pesticider, ikke er reguleret i bekendtgørelsen, som om, at privates brug, ikke har de samme effekter som brug i en anden sammenhæng. Udkastet må forstås, at ministeriet dybest set ikke ønsker at regulere privates brug af pesticider. Det kan vel ikke udelukkes, at der er "landbrugsjord", der ejes af private. Skal den kommende regulering forstås således, at denne gruppe mennesker skal forvente, at de rammes af forbud mod brug af pesticider?

Vi anbefaler, at "landbrugsjord" udgår af bekendtgørelsen, så der alene er tale om erhvervsmæssigt brug. Dette bør ske af hensyn til sikkerheden for, hvilke arealer, der er omfattet af bekendtgørelsen.

Ligestilling af bekendtgørelsens § 3 og § 4

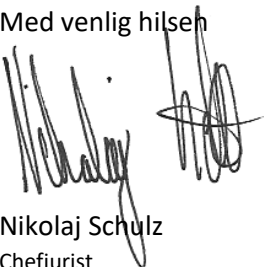
Det virker besynderligt, der skal være forskel på, hvilke oplysninger der skal indberettes, hvis kommunen beslutter at indføre en yderligere indsats eller hvis kommunen beslutter dette ikke er nødvendigt. Kravet om indberetning af oplysninger om de enkelte BNBO'er burde i begge tilfælde være den samme. Det bør ikke være dyrere og mere besværligt for en kommune, at vurdere, der ikke er behov for yderligere indsatser end at vurdere, at der er behov for yderligere indsatser. Disse vurderinger skal netop bygge på en faglig og konkret stillingtagen til behovet for beskyttelse, og der bør ikke være usikkerhed om, hvorvidt kommunen har vurderet efter pengepungen, arbejdspresset eller nødvendigheden, når de enkelte BNBO'er og indsatser skal vurderes.

Vi anmoder derfor om, at bekendtgørelsens § 3 og § 4 får det samme indhold i forhold til, hvad der skal indberettes af oplysninger til Miljøstyrelsen.

Konklusion

Vi opfordrer til at ministeriet trækker bekendtgørelsen tilbage. I stedet bør ministeriet forpligte kommunerne til at foretage omfattende undersøgelser og de nødvendige vedligeholdelsesarbejder af borerne. Når de nødvendige reparationer er gennemført og der herefter fortsat er stigende niveauer af uønskede stoffer, så kan ministeriet overveje at iværksætte nye tiltag, i det omfang det er nødvendigt, til beskyttelse af grundvandsmagasinerne.

Med venlig hilsen

Nikolaj Schulz

Chefjurist

Bæredygtigt Landbrug

mobil. +45 60 14 12 30

E-mail: nsc@baeredygtigtlandbrug.dk

Web: www.baeredygtigtlandbrug.dk

Bæredygtigt
Landbrug